

Utdypende om vanskelige momenter i smart spesialisering

Seniorforsker Håkon Finne, SINTEF

Smart spesialiserings-skolen i Nordland

2. samling

Nordland kultursenter, Bodø, 2017-10-17

Fire tema å utdype

- Domener, nisjer og spesialiseringer
- Visjoner som virker
- Oppdagernes oppgaver
- Gode styringsprinsipper for strategier for smart spesialisering

- Pass på distinksjonen mellom analytiske begreper og faktiske fenomener

Domener, nisjer og spesialiseringer

- En god regional næringsstruktur har en eller flere eksportsterke spesialiseringer
- Formålet for svært mange strategier for smart spesialisering er å fornye regionens næringsstruktur, gjerne gjennom å utnytte og utvikle beslektet variasjon
- En vellykket strategi for smart spesialisering forutsetter at regionen har – eller kan utvikle – evne til å danne nye spesialiseringer i sin egen næringsstruktur
- Entreprenørielle oppdagelser handler om utforskning og etablering av nye domener som kan være opphavet til en rik variasjon av framtidige innovasjoner
- "Domene" og "nisje" brukes ofte om hverandre i litteraturen
- Kommisjonen rydder i begreper: kunnskapsdomener og markedsnisjer
- Kritisk viktig å ikke la forskerne rå i kunnskapsdomenene og entreprenørene i markedsnisjene – EDP er nettopp et spørsmål om god integrasjon mellom disse

Visjoner som virker

- Visjoner i smart spesialisering er knyttet til endringer i næringsstruktur (etablering av nye domener) som kan oppnås gjennom entreprenørielle oppdagelsesprosesser
- Alt for generell (fra Creative Class-perioden): "Kreative Trøndelag – der alt er mulig uansett"
- Alt for konkret (fra mange europeiske plandokumenter): "Opprette et innovasjonssenter"
- En å tygge på fra en bidragsyter: "Teknologi for et bedre samfunn"
- Tre egenskaper ved visjoner som virker, ifølge ledelseskonsulenter:
  - En ganske konkret destinasjon ("et mer differensiert havbruk som eksportnæring")
  - Et overordnet formål med aktiviteten ("sikre levebrød og velferd i hele regionen")
  - Referanse til et underliggende verdsett ("økologisk, sosial og økonomisk forvaltning utnyttelse av kystens ressurser")

Oppdagernes oppgaver

- Entreprenørielle oppdagelser er ikke forskning og ikke innovasjon – så hva er det da?
  - Utvikling eller tilførsel av nye teknologier
  - Pilotprosjekter
  - Utprøvningsfasiliteter
  - Ny kompetanseprofil for opplæringstilbud
  - Nye standarder
  - Reguleringer
  - Nye tjenester
  - Nye verdikjeder
  - Etc.
- Særlig viktig for innovasjoner av systemisk karakter
- Ofte overlapp med både forskning og innovasjon

Gode styringsprinsipper i smart spesialisering

- Lederskap og medvirkning som muliggjør innovasjon
- Inkluderende prosess for å etablere og implementere en kollektiv visjon
- Uavhengighet og transparens
- Integreert (horisontal og vertikal) implementering
- Innlemme smart spesialisering i regional policy-utforming og planlegging
- Koordinert flernivåstyring
- Refleksjon og læring